

Fitxa 10

PLATJA DES TANCATS

DADES GEOGRÀFIQUES I FÍSiques:

Municipi: Ciutadella.

Altres topònims: la Vall d'Algaiarens.

Àrees urbanes associades: no n'hi ha.

Accés: rodat; des de Ciutadella per la ronda Nord (RC-1) s'agafa la carretera direcció cala Morell i abans d'arribar-hi, una desviació a la dreta. La platja té estacionament associat.

Orientació de la platja: nord-oest.

Superfície de platja: 7.000 m².

Llargada de platja: 330 m.

Amplada mitjana de la platja: 20 m.

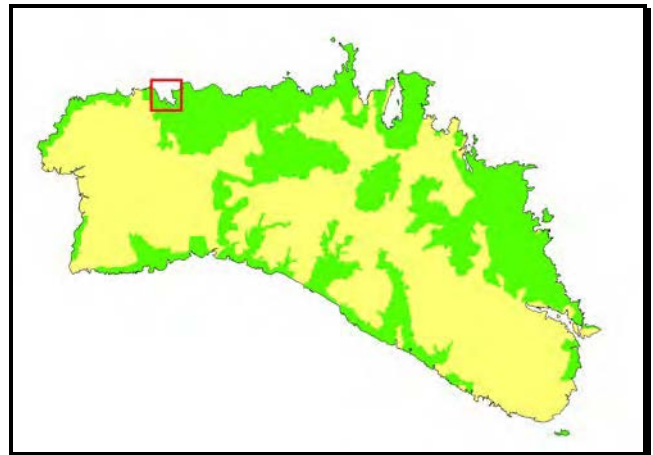
Grau de saturació de la platja: alt, en plena temporada.

Alta freqüentació d'embarcacions.

Geologia de l'entorn: vall envoltada de pujols i altres petites elevacions amb materials del Triàsic, formats per calcàries i gresos vermellosos.

Composició del sediment: d'origen carbonatat orgànic (+90%), amb alta proporció de gra fi i color blanc.

Espai natural protegit: inclosa a l'Àrea Natural d'Especial Interès Me-2 i a la Xarxa Natura 2000.

SERVEIS DE PLATJA:

Classificació platges CIM: platja de tipus B (natural amb accés rodat).

Distància a l'estacionament: 300 m.

Servei de socorrisme: torre de vigilància ubicada enmig de la platja.

Altres serveis: no n'hi ha.

ENTORN I PAISATGE

L'arenal des Tancats constitueix actualment un únic conjunt: el sistema dunar de la Vall, el qual s'estén més de dos quilòmetres cap a l'interior. Aquestes dimensions encara poden ser majors si es té en compte tota la duna fòssil que es prolonga cap al sud i sobrepassa la carretera general. El seu front dunar presenta un estat de conservació relativament bo, tot i que l'ús de l'espai com a zona d'esbarjo ha generat alguns processos erosius en alguns punts del front que s'han estès cap a l'interior.

A pesar de l'extensió original del sistema dunar, que el convertia segurament en el més important de l'illa, històricament ha sofert modificacions importants, ja sigui per adequar-lo com a terres de cultiu o bé per l'aprofitament d'àrids com a material de construcció. Aquests fets han provocat que les morfologies dunars avui dia estiguin força desdibuixades cap a l'interior, on sols podem intuir formes dunars des d'una certa distància. Afortunadament, la part davantera conserva el seu aspecte original, amb la vegetació típica d'aquests indrets. La plana agrícola que s'obre en direcció sud-est darrere l'arenal es coneix com la Vall, nom molt encertat a la vista de les elevacions que la circumden ([vegeu foto adjacent](#)). Al llarg d'aquesta vall discorre el torrent que acaba donant lloc, a la seva desembocadura, a la petita zona humida d'Algaiarens.

Les parets de la cala donen compte, amb els seus colors, de la varietat de materials geològics que la formen ([vegeu foto adjacent](#)). També els topònims ho fan, amb noms com la Punta Roja, a l'est de la cala, formada per gresos vermells del període Triàsic (*Bundsandstein*); o la Punta Blanca, a l'oest, formada per calcàries del Triàsic (*Muschelkalk*). La llista continua amb dolomies del Juràssic i multitud de dunes fòssils quaternàries repartides per tota la cala. Fins i tot, alguns afloraments de roca volcànica es poden veure al marge oriental de la cala. Tot mesclat amb una complexitat capaç de delectar qualsevol aficionat a la geologia.

Aquestes variacions en la geologia fan que les formes i les alçades dels penyals siguin molt variables, i que es trobin des de penya-segats quasi verticals de 70-80 m a l'entrada de la cala fins a roques horitzontals i baixes. Aquesta diversitat morfològica és apreciable des de la mateixa platja, on es diferencien caigudes de blocs, esllavissades i formacions dunars associades a zones humides.

PLANTES I VEGETACIÓ

Tot i les agressions que ha sofert en el passat, aquesta platja encara mostra una de les flores d'arenal més rica en espècies. A la platja, als punts on l'impacte de la freqüentació humana és menor i quan els temporals ho permeten, solen aparèixer les plantes pioneres de primera línia, com el cent nusos de la mar (*Polygonum maritimum*),

l'espina d'ella (*Salsola kali*), la petita lletrera *Euphorbia peplis* o *Suaeda spicata*. Just després comencen a fer-se presents aquelles més persistents i amb més vocació de fixar l'arena: carc marí (*Eryngium maritimum*), lliri de platja (*Pancremium maritimum*), campaneta de la mar (*Calystegia soldanella*), trèvol de platja (*Medicago marina*). Darrere seu, quan l'arena comença a tenir més relleu, juntament amb les anteriors, agafen protagonisme les gramínies especialitzades en la fixació: fenàs de platja (*Elymus farctus*) i el borró (*Ammophila arenaria*) (vegeu foto anterior).

És precisament quan aquesta comunitat està ben constituïda que es pot veure el típic paisatge dunar en el qual s'alternen les crestes amb les depressions (vegeu foto adjacent).

A les crestes s'hi sol mantenir la comunitat de gramínies, mentre que a les parts fondes hi apareix una vegetació més diversificada, amb moltes de les plantes pioneres mencionades abans i d'altres de més escasses a l'illa com *Cyperus capitatus*, *Cerastium semidecandrum* o *Polycarpon minoricense* (endemisme menorquí recentment descobert) (vegeu foto adjacent). A mesura que les dunes es desplacen cap a l'interior i estan més estabilitzades són colonitzades per una vegetació més llenyosa, com el sivinar primer, i l'alzinar després.

ANIMALS

Amb un sistema dunar tan extens i on, a més, s'arriba a fer sivinar i alzinar, la diversitat de fauna és notable. No obstant açò, a la part pròxima a la platja, potser el que crida més l'atenció són les papallones. Les papallones habituals d'aquests ambients són diverses: la papallona de l'alfals (*Colias crocea*), la petita blaveta d'ugons (*Polyommatus icarus*), la coneguda i vistosa llimonera (*Gonepteryx cleopatra*) i la rogeta (*Lycaena phlaeas*) (vegeu foto adjacent).

DINS LA MAR

El fons d'aquesta cala és pràcticament tot sorrenc, d'arena fina i blanca i, de vegades, amb certa tonalitat rosada, de la qual és responsable el foraminífer (*Miniacina miniacea*). Els fons sorrencs no solen ser gaire entretinguts per als observadors de la natura submarina, encara que, a vegades, s'hi poden observar alguns peixos com per exemple pedaços (*Bothus podas*), llises (*Liza sp.*), i, fins i tot, algun moll de roca (*Mullus surmuletus*), que viu en clapes d'arena entre roques (vegeu foto adjacent). Tant al centre com a ambdós costats de la cala, prop del litoral s'hi troba fons rocós amb comunitats d'algues fotòfiles, d'entre les quals destaquen algunes espècies del gènere *Cystoseira* (grup d'algues que formen uns poblaments molt rics amb nombroses algues i invertebrats associats i que estan desapareixent avui dia a nombrosos llocs de la Mediterrània). Prop del litoral de ponent de la cala hi ha algunes mates de posidònia.

HISTÒRIA I SINGULARITATS

En diferents punts de la platja s'observen antigues construccions de defensa militar, com els búnquers situats a l'extrem oriental. A l'altre extrem, dona la benvinguda als visitants una antiga caseta reconvertida en la base dels serveis de socorrisme i vigilància de la cala (vegeu foto adjacent).